

„Contribuții la edificarea serviciului public național de radio și televiziune”

Raport de monitorizare

Perioada: 01 – 30 aprilie 2011

Proiect realizat de Asociația Presei Electronice cu sprijinul Fundației Soros-Moldova

Chișinău - 2011

www.apel.md

1. CADRUL METODOLOGIC

Perioada: 01 – 30 aprilie 2011

Obiectul monitorizării: programele pentru copii, adolescenți și tineret

Scopul: analiza cantitativă și calitativă a ofertei radiodifuzorului public național făcute unor categorii aparte de beneficiari ai produsului informațional, precum copii, adolescenți și tineri

Autorul monitorizării: Asociația Presei Electronice din Moldova.

GRILA DE MONITORIZARE:

Post monitorizat: Radio Moldova

Subiecți/aspecte monitorizate:

- **Autorii subiectelor/emisiunilor** (copii/adolescenți/tineri/maturi) (fată/băiat-femeie/bărbat);
- **Tematica subiectelor/emisiunilor** (instruire/educație; odihnă/divertisment; muncă; alta);
- **Geografia subiectelor/emisiunilor** (Chișinău; raion/orășel; sat);
- **Protagonisți** (copii/adolescenți/tineri/maturi) (fată/băiat-femeie/bărbat).

Analiza cantitativă:

- **Volumul de timp săptămânal/lunar** rezervat emisiei pentru copii, adolescenți, tineri;
- **Numărul subiectelor/emisiunilor** pentru copii, adolescenți, tineri;
- **Durata subiectelor/emisiunilor** pentru copii, adolescenți, tineri;
- **Raportul categoriilor de autori** ai subiectelor/emisiunilor;
- **Numărul subiectelor/emisiunilor în funcție de geografia** realizării lor;
- **Protagonisții subiectelor/emisiunilor** pentru copii, adolescenți, tineri.

Analiza calitativă:

- **Conceptul și realizarea emisiunii** (reușite/nereușite);
- **Calitatea sunetului** (bună/proastă);
- **Prestația moderatorului emisiunii** (adecvată/inadecvată);
- **Tonalitatea emisiunii** (didacticistă/firească);
- **Limbajul** (corect/defectuos);
- **Regia** (reușită/nereușită);
- **Grad de complexitate al emisiunii** (ridicat; mediu; scăzut)

I Radio Moldova

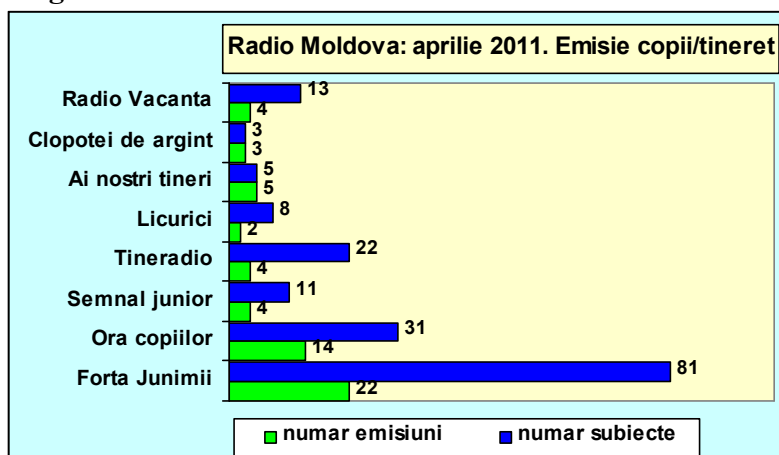
1. Analiză cantitativă

În perioada 1-30 aprilie au fost monitorizate, sub aspect cantitativ și calitativ, ciclurile de emisiuni pentru copii, adolescenți și tineri, difuzate de postul Radio Moldova. În total, au fost supuse analizei 8 cicluri de emisiuni: „Forța Junimii”, „Ora copiilor”, „Semnal junior”, „Tineradio”, „Licurici”, „Ai noștri tineri”, „Clopotei de argint” și „Radio Vacanța”. Săptămânal, emisiunile pentru copii, adolescenți și tineri difuzate de Radio Moldova cumulează 775 min. sau aproximativ 13 ore.

1.1. Raport număr emisiuni/număr subiecte

Din punctul de vedere al raportului nr. emisiuni / nr. subiecte în fruntea clasamentului se plasează „Tineradio” ($\approx 1:5$), „Licurici” (1:4) și „Forța Junimii” ($\approx 1:4$). În cazul emisiunilor „Ai noștri tineri” și „Clopotei de argint” proporția este, însă, de 1:1 (vezi Diagrama 1).

Diagrama 1

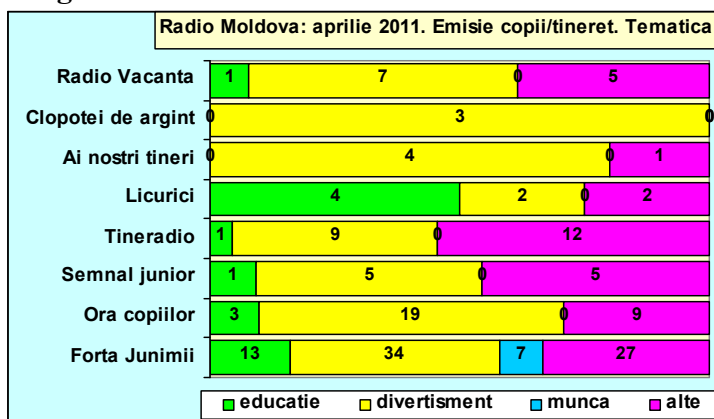

1.2. Tematică emisiuni

Sub aspectul frecvenței și duratei aparițiilor pe primele două locuri se situează „Forța Junimii” (22 emisiuni/990 min.) și „Ora copiilor” (14 emisiuni/770 min.), fapt ce se datorează specificului grilei de emisie.

Per ansamblu, în perioada de referință au fost monitorizate 58 de emisiuni în cadrul cărora au fost prezentate 174 de materiale, dintre care majoritatea conținând subiecte de tip divertisment (83) și diverse (57). Mai puține la număr sunt subiectele instructive – 23. De semnalat că doar în cadrul emisiunilor „Forța Junimii” se regăsesc subiecte (8) consacrate aspectelor ce țin de domeniul muncii, fapt, de altfel, firesc (vezi Diagrama 2).

Diagrama 2

1.3. Autori emisiuni, subiecte/raport „gender”

Autorii emisiunilor consacrate tineretului: „Forța Junimii”, „Ai noștri tineri”, „Semnal Junior” sunt, cum e și normal, doar tinerii, iar autorii emisiunilor destinate copiilor și adolescenților : „Ora

copiilor”, „Clopoței de argint”, „Licurici”, „Radio Vacanța” sunt, în special, copiii și adolescenții (uneori și tinerii).

În cazul ciclului de emisiuni „Tineradio” autorii emisiunilor sunt, deopotrivă, copiii, adolescenții și tinerii. Se observă însă un decalaj tranșant în ceea ce privește raportul „gender”. Astfel, după cum arată datele monitorizării, majoritatea zdrobitoare a autorilor sunt persoane de gen feminin.

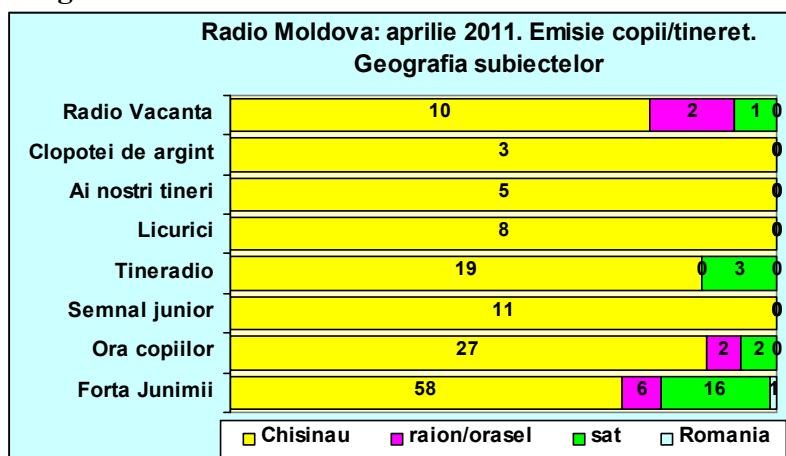
Per ansamblu, proporția este de 6:1 în favoarea femeilor. Spre exemplu, în cazul emisiunilor „Ora copiilor” raportul femeii/bărbați, sub acest aspect, este de 14:1, iar în cazul emisiunilor „Forța Junimii” – de 11:1. Totuși, trebuie remarcat că în ceea ce privește ciclurile de emisiuni „Tineradio”, „Clopoței de argint” și „Radio Vacanța” acest raport este unul relativ echilibrat. Aproximativ aceeași situație se atestă și în cazul autorilor de materiale. Și aici raportul „gender” este net în favoarea femeilor – 7:1.

De remarcat însă că doar printre autorii materialelor pregătite pentru emisiunile „Forța Junimii” și „Ora copiilor” se numără și categoria „maturi”. În cazul „Orei copiilor” „maturii”, fapt justificat, constituie majoritatea (16 din totalul de 27).

1.4. Geografie subiecte

În ceea ce privește aria geografică a materialelor prezentate în cadrul emisiunilor pentru copii, adolescenți și tineri este de remarcat faptul că majoritatea absolută a acestora (81%) sunt realizate în capitală, 12% sunt realizate la sate și doar 6 % - în centrele raionale/orășele. În același timp, constatăm că în cadrul emisiunii „Forța Junimii” din 01.04.11 un material prezentat a fost realizat în România (vezi Diagrama 3).

Diagrama 3

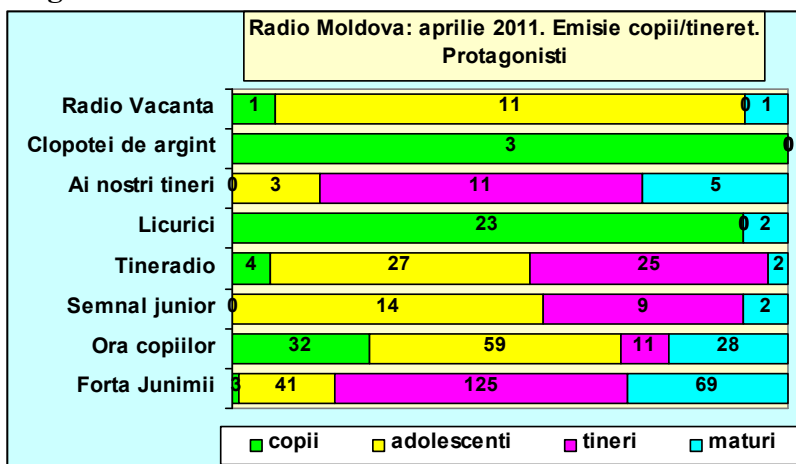

Prin urmare, se observă o serioasă disproporție privind raportul capitală/raion/sat. Semnalăm, de asemenea, că în cadrul a 4 cicluri de emisiuni: „Semnal Junior”, „Licurici”, „Ai noștri tineri” și „Clopoței de argint” materialele prezentate au fost realizate, exclusiv, în or. Chișinău.

1.5. Protagonisti emisiuni/ raport „gender”

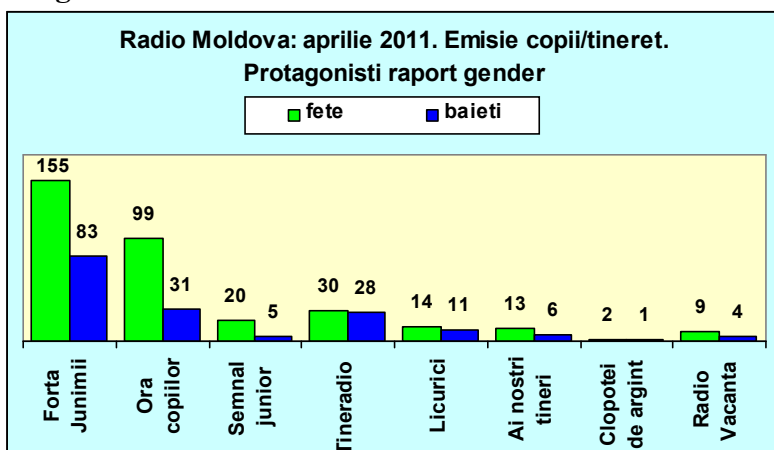
Privitor la protagoniștii datele monitorizării denotă următoarele: în cadrul ciclurilor de emisiuni „Forța Junimii”, „Ora copiilor” și „Tineradio” sunt prezente, în măsură diferită, toate cele 4 categorii de protagoniști: „copii”, „adolescenți”, „tineri” și „maturi”; în cadrul ciclurilor de emisiuni „Ai noștri tineri” și „Semnal junior” sunt prezente 3 categorii de protagoniști: „adolescenți”, „tineri” și „maturi”; în cadrul ciclului de emisiuni „Licurici” – 2 categorii („copii” și „maturi”); iar în cadrul ciclului de emisiuni „Clopoței de argint” – doar o singură categorie de protagoniști - „copii” (vezi Diagrama 4).

Diagrama 4

Din punctul de vedere al raportului „gender” în cazul tuturor ciclurilor de emisiuni monitorizate cota protagoniștilor „fete” depășește, într-o măsură mai mare sau mai mică (de la caz la caz), cota protagoniștilor „băieți”. Ne referim, în special, la ciclurile de emisiuni „Semnal Junior” unde acest raport este de 4:1; „Ora copiilor” (cu un raport de 3:1) și „Forța Junimii” (cu un raport de aproximativ 2:1) (vezi Diagrama 5).

Diagrama 5

2. Analiză calitativă

2.1. Tip emisiuni: concept și realizare

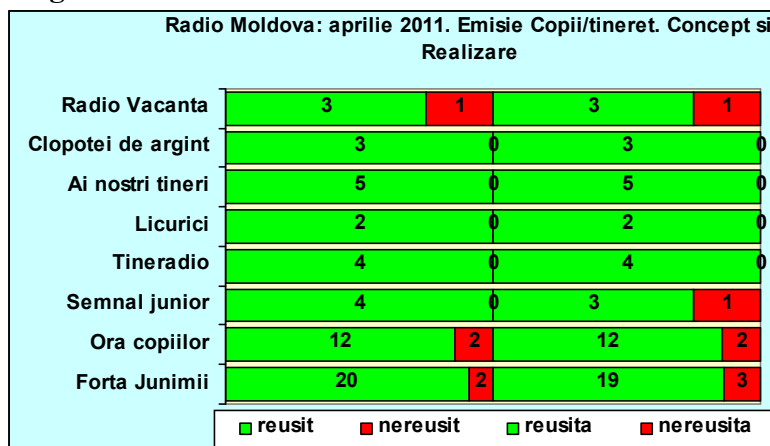
Referitor la calitatea conceptului emisiunilor și nivelul de realizare analiza efectuată ne-a ghidat să constatăm următoarele:

- În cazul ciclurilor de emisiuni „Tineradio”, „Licurici”, „Ai noștri tineri” și „Clopoței de argint” atât conceptul emisiunilor, cât și nivelul de realizare s-au dovedit a fi impecabile, potrivit criteriilor de apreciere prestabilite.
- În cadrul ciclului de emisiuni „Forța Junimii” în două rânduri conceptul a fost apreciat drept nereușit (vezi emisiunile din 01.04.11 și 28.04.11) și în trei rânduri – modul de realizare (vezi emisiunile din 01.04.11; 06.04.11; 08.04.11).
- În cadrul ciclului de emisiuni „Ora copiilor” în două rânduri atât conceptul, cât și modul de realizare au fost apreciate ca fiind nereușite (vezi emisiunile din 05.04.11; 07.04.11).
- În cadrul ciclului de emisiuni „Radio Vacanța” doar într-un singur caz a fost apreciat drept nereușit atât conceptul ca atare, cât și modul de realizare (vezi emisiunea din 25.04.11) (vezi Diagrama 6).

De exemplu:

- În cadrul emisiunii „Forța Junimii” din 01.04.11 la început este menționată data de 1 aprilie, adică ziua glumelor, însă imediat urmează primul subiect care vizează incluziunea socială, apoi alt subiect despre curățenie la un gimnaziu din Orhei, după care – un concurs de poezie și abia ultimul subiect este consacrat zilei glumelor.
- Emisiunea „Ora copiilor” din 05.04.11 începe cu un citat despre prietenie și moderatoarea spune că, alături de „Ora copiilor”, vom învăța ce este prietenia, după care toată emisiunea cuprinde un interviu cu V.Buliga, realizat de tineri jurnaliști.
- Întreaga emisiune „Radio Vacanța” din 25.04.11 nu este altceva decât un interviu cu o tânără interpretă de cântece populare pe nume Cezara-Elena Polisca – plictisitor pentru copiii aflați în vacanță.

Diagrama 6

2.2. Prestație moderator/tonalitate, limbaj

În ceea ce privește prestația moderatorilor este de semnalat faptul că în majoritatea absolută a emisiunilor monitorizate în perioada de referință aceasta este una adecvată. Același lucru se poate spune și despre tonalitatea adoptată de către moderatori. Doar în două cazuri tonalitatea a fost catalogată drept una didacticistă (vezi „Semnal junior” din 02.04.11 și „Forța Junimii” din 02.04.11). De asemenea, limbajul utilizat de către moderatori este, cu mici excepții (vezi, de ex., emisiunea „Licurici” din 03.04.2011), unul acceptabil (vezi Diagrama 7 și Diagrama 8).

Diagrama 7

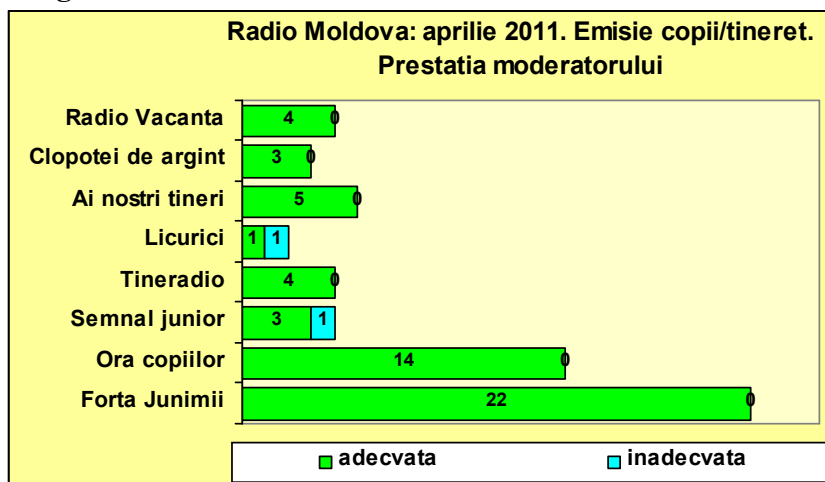
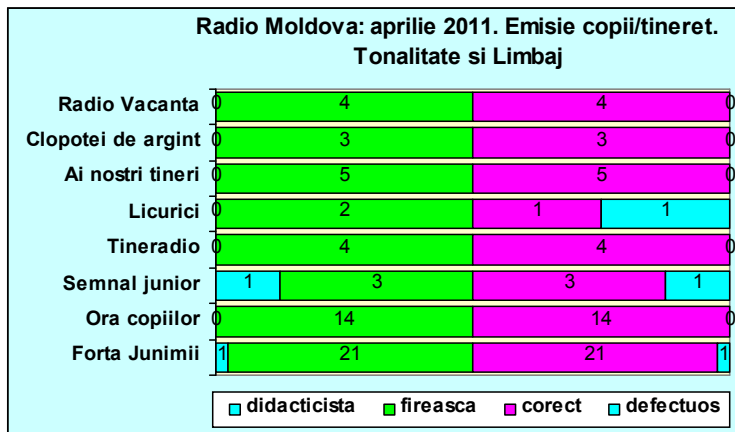

Diagrama 8

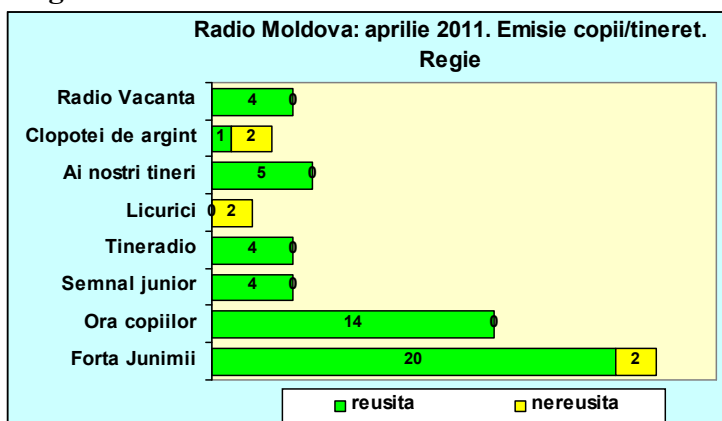
2.3. Regie emisiuni

În urma analizei nivelului de calitate a regiei remarcăm următoarele: 89% din emisiuni au fost realizate într-un mod reușit, iar 11% dintre ele, dimpotrivă, au avut la bază o regie nereușită (potrivit criteriilor de apreciere prestabilite). De fapt, ne referim aici la 6 emisiuni: „Forța Junimii” (03.04.11, 10.04.11); „Licurici”, (03.04.11, 10.04.11); și „Clopoței de argint” (03.04.11, 17.04.11) (vezi Diagrama 9).

De exemplu:

- În cadrul emisiunii „Forța Junimii” din 03.04.11 interviul realizat de corespondentul netitular Irina Staver cu Viorica Caraman, redactor șef al revistei „Limba română”, este unul defectuos. Fundalul bun din studio, când doamna Z.Izbaș vorbește despre vestimentația sezonului, este foarte diferit de cel în care a realizat interviul. Nivelul imprimării se schimbă brusc. Fonoteca a fost făcută cu găuri mari. Sfârșitul rubricii a fost imprimat în studio. Trecerea de la un nivel la altul a deteriorat conținutul bun al materialului.
- În cadrul emisiunii „Licurici” din 03.04.11 în timpul când au fost citite întrebările pentru concursul „Dragă mi-i Moldova mea!” regizorul a pus un fundal cu muzică din diferite țări, numai nu și autohtonă, iar în emisiunea din 10.04.11 prezentatorul a început a citi întrebările concursului înainte de vreme și citea.. pe silabe.
- În cadrul emisiunii „Clopoței de argint” din 17.04.11 nu a fost posibil de a identifica numele moderatorului. Acesta nu s-a prezentat nici la începutul și nici la sfârșitul emisiunii. Moderatorul zice: „Să ascultăm câteva piese în interpretarea lui Gherman”. Însă doar prima și a treia piesă este interpretată de Gherman. Emisiunea nu a avut sfârșit, întrucât prezentatorul nu și-a luat rămas bun de la radioascultători.

Diagrama 9

2.4. Complexitate emisiuni

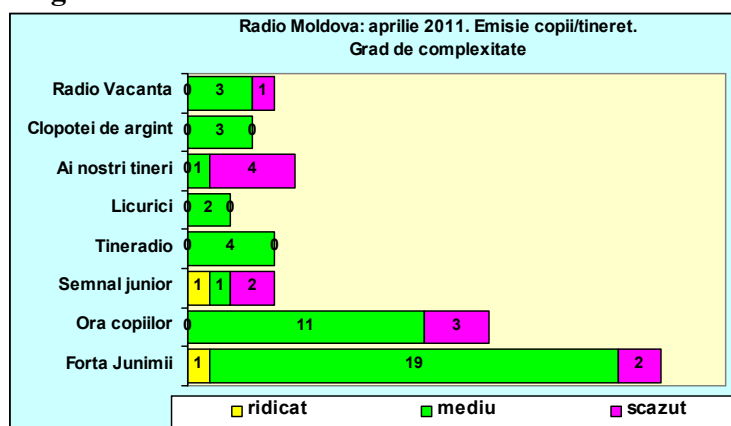
În ceea ce ține de gradul de complexitate a emisiunilor pentru copii, adolescenți și tineri, difuzate de Radio Moldova pe parcursul lunii aprilie, constatăm că majoritatea dintre acestea se

caracterizează printr-un grad mediu de complexitate. Din păcate, 12 emisiuni (din totalul de 58) au un grad scăzut de complexitate. Ne referim aici, în special, la ciclurile de emisiuni „Ai noștri tineri” (4 emisiuni cu grad de complexitate scăzut din totalul de 5) și „Semnal Junior” (2 emisiuni cu grad de complexitate scăzut din totalul de 4) (vezi Diagrama 10).

De exemplu:

- Emisiunea „Semnal Junior” din 16.04.11 este consacrată, aproape integral, subiectului privind curățenia și campania „Hai Moldova!”. Lipsește un reportaj de la fața locului, lucru care ar fi fost binevenit.
- Emisiunea „Forța Junimii” din 04.04.11 cuprinde doar un singur subiect: tinerii la 7 aprilie. Afară de aceasta, are un singur protagonist.
- Emisiunea „Ai noștri tineri ” din 02.04.11 cuprinde doar un singur subiect, având-o drept protagonistă pe o studentă – Miss AEM, și un mic interviu cu decanul ei. O altă emisiune (din 23.04.11) se referă de asemenea la un singur subiect, de fapt prelungirea celui de la „Forța Junimii” din 22.04.11, privind realizarea concursului „Ars Adolescentina”.

Diagrama 10

3. Concluzii, recomandări și sugestii

3.1. Concluzii

- Radio Moldova pune săptămânal pe post o gamă relativ variată de cicluri de emisiuni destinate, în mod special, copiilor, adolescenților și tinerilor. Cea mai mare pondere în grila de emisie, ca frecvență și ca durată, o au ciclurile de emisiuni „Forța Junimii” și „Ora copiilor”. De asemenea, din perspectiva numărului și varietății de materiale prezentate în cadrul emisiunii ciclurile de emisiuni „Forța Junimii” și „Ora copiilor” dețin întâietatea.
- În majoritatea cazurilor autorii emisiunilor monitorizate au fost nu maturii, ci copiii, adolescenții și, în măsură mai mare, tinerii, fapt demn de luat în seamă.
- La fel, autorii materialelor sunt în marea lor majoritate copii, adolescenți și, mai ales, tineri. Doar în cazul ciclurilor de emisiuni „Forța Junimii” printre autorii de materiale se numără și maturii, ceea ce este justificabil.
- Din perspectiva raportului „gender” atât printre autorii de emisiuni și de materiale, cât și printre protagoniștii emisiunilor predomină simțitor „femeile”. De, remarcant, însă, că în cazul ciclurilor de emisiuni „Tineradio”, „Radio Vacanța” și „Clopoței de argint” acest raport este unul relativ echilibrat.
- Datele monitorizării demonstrează că majoritatea covârșitoare a materialelor au fost elaborate/realizate în capitală (81%), ignorându-se, astfel, în mare parte, centrele raionale și satele. Materialele prezentate în perioada monitorizată în cadrul a patru cicluri de emisiuni „Semnal junior”, „Licurici”, „Ai noștri tineri” și „Clopoței de argint” au fost realizate exclusiv în or. Chișinău.
- Per ansamblu, prestața, tonul și limbajul moderatorilor și al participanților la emisiuni pot fi calificate, cu mici excepții, drept acceptabile și/sau adecvate.

- În privința conceptului emisiunilor și a nivelului de realizare se observă mai multe deficiențe, în special în cazul unor emisiuni din ciclurile „Forța Junimii” și „Ora copiilor”.
- Calitatea regiei, cu unele excepții, este una acceptabilă.
- Aproximativ 20% din numărul total de emisiuni monitorizate au un grad scăzut de complexitate, fapt care pune pe gânduri.

3.2. Recomandări și sugestii

- Ar fi necesar să se precizeze limitele de vârstă ale fiecărei categorii de public țintă: pici, copii, adolescenți, tineri. De exemplu: pici – vârsta preșcolară; copii – vârsta 7-14 ani; adolescenți – vârsta 15-17 ani; tineri – vârsta 18-29 ani.
- Sugerăm a include în grila de emisie, săptămânal, câte un ciclu de emisiuni pentru fiecare categorie de public țintă.
- Considerăm necesar a spori numărul subiectelor instructive și instructiv-distractive destinate copiilor și adolescenților.
- Ar fi bine să se acorde o atenție sporită modului de concepere a emisiunii din perspectiva gradului de complexitate.
- Considerăm oportunitate să fie extinsă aria geografică a materialelor prezentate.
- Autorii emisiunilor „Forța Junimii” și „Ora copiilor”, în special, ar fi bine să elaboreze mai minuțios, în unele cazuri, conceptul emisiunilor și să acorde o atenție sporită modului de realizare a acestora.